

İNTERNET MEM EFSANESİNDEN KRİPTO PARAYA EVRİLİŞ: POSTMODERN DÖNEMDE POPÜLER BİR MEME COIN ÖRNEĞİ OLARAK DOGECOIN¹

THE EVOLUTION FROM AN INTERNET MEME LEGEND TO CRYPTOCURRENCY: DOGECOIN AS A POPULAR MEME COIN EXAMPLE IN THE POSTMODERN PERIOD

Dr. Öğr. Üyesi Bengi BAŞBUĞ

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü, bengubasbug@esenyurt.edu.tr, İstanbul/Türkiye, ORCID ID: 0000-0002-6393-0884

Dr. Öğr. Üyesi Ensar LOKMANOĞLU

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya Meslek Yüksekokulu, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, elokmanoglu@subu.edu.tr, İstanbul/Türkiye, ORCID ID: 0000-0002-1597-3433

Cite As: Başbuğ, B. & Lokmanoglu, E. (2021). "İnternet Mem Efsanesinden Kripto Paraya Evriliş: Postmodern Dönemde Popüler Bir Meme Coin Örneği Olarak Dogecoin", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(52): 3131-3139.

ÖZET

Küreselleşme ve yeni nesil teknolojilerinin hızla gelişmesiyle birlikte gittikçe dijitalleşen ekonomide yeni bir yatırım aracı olarak kripto para ortaya çıkmış ve insanların günlük hayatlarına nüfuz ederek ilgi odağı haline gelmiştir. Gün geçtikçe kripto para yatırımcılarının artmasında internet ve sosyal medyanın rolü büyük bir etken oluştururken, dijital iletişim çerçevesinde popüler bir eğlence unsuruna dönüşen internet memler (memes) ise yeni kripto para birimlerinin doğmasına vesile olmakta ve bunların kripto para piyasasında öne çıktığı görülmektedir. Postmodern dönemde İnternet mem ve kripto para kavramlarının bir sentezi olarak ortaya çıkan "meme coin" kavramı, internette gündeme oturup yüksek etkileşimli paylaşımlarından ilham alınarak piyasaya çıkartılan ve sosyal medyada etkili isimlerin onları sanal ortamda konu etmesi sonucunda kısa sürede popülerlik kazanan kripto para birimlerine verilen isimdir. Meme coinlerin en önemli karakteristikleri arasında spesifik bir temaya sahip olmaları, çoğu zaman şaka amaçlı oluşturulmaları, ilgi çekici görseller şeklinde tezahür etmeleri ve büyük çevrimiçi kitlelere viral paylaşımlar sonucunda ulaşmalarıdır. Bu bağlamda Dogecoin, efsanevi bir internet mem olan ve "Doge" olarak anılan bir Shiba Inu cinsi köpeğinden esinlenmiş espirilli bir köpek temasına dayanmaktadır. Dogecoin, 2013 yılında piyasaya çıktığı andan itibaren çok fazla ilgi görmüş, ancak özellikle Elon Musk'ın yoğun sosyal medya paylaşımlarının desteği ile milyar dolarlık değer kazanan ciddi bir kripto varlık haline gelmiştir. Meme coin oldukça yeni bir kripto para birimi olması sebebiyle bu konuda akademik çalışmalara henüz pek rastlanmamaktadır. Bu durumdan yola çıkarak çalışmanın amacı, dijital kültürün bir unsuru olan internet memlerden esinlenen ve kripto paraya dönüşen "meme coin" fenomenini ilk ve en popüler örneği olan Dogecoin üzerinden kavramsal bir yaklaşım ile incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Kripto Para, İnternet Mem, Meme Coin, Dogecoin, Postmodernizm

ABSTRACT

With the rapid development of globalization and new generation technologies, cryptocurrency has emerged as a new investment tool in the increasing digitalization of economy and has become the focus of attention by penetrating people's daily lives. While the role of the internet and social media is a big factor in the increase of cryptocurrency investors day by day, internet memes, which have turned into a popular entertainment element within the framework of digital communication, are instrumental in the birth of new cryptocurrencies that come to the fore in the cryptocurrency market. "Meme coin", a synthesis of the notions of internet meme and cryptocurrency emerging in the postmodern period, is the name given to cryptocurrencies that are on the agenda in the internet environment, inspired by highly interactive shares, and that gain popularity in a short time as a result of influential names in social media talking about them in the virtual environment. Among the most important characteristics of meme coins are that they have a specific theme, often are created as a joke, manifest in the form of interesting images and reach large online audiences as a result of viral shares. In this context, Dogecoin is based on a humorous dog theme inspired by the legendary internet meme of a Shiba Inu dog referred to as "Doge". Dogecoin has attracted a lot of attention since its launch in 2013, but especially with the support of Elon Musk's intense social media posts, it has become a serious crypto asset that has gained billions of dollars. Since meme coin is a fairly new cryptocurrency, there are few academic studies on this subject yet. Based on this situation, the aim of the study is to examine the phenomenon of "meme coin", inspired by internet memes as an element of digital culture turning into a cryptocurrency, by its first and most popular example Dogecoin with a conceptual approach.

Keywords: Cryptocurrency, Internet Meme, Meme Coin, Dogecoin, Postmodernism

1. GİRİŞ

Kripto para, geçirdiği hızlı iniş çıkışlara rağmen günümüz insanın merak edip tercih etmeye başladığı bir alternatif yatırım aracı haline gelmiş durumdadır. Piyasada Bitcoin gibi adını duyurmuş büyük kripto para

¹ Bu makale, 2-3 Kasım 2021 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleşen "International Blockchain and Cryptocurrency Conference"da sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş tam metnidir.

birimleri olsa da son zamanlarda sayısız yeni altcoinler ortaya çıkmıştır. Bu çağda artık “*Anything goes!*” (Her şey mümkün!) sloganıyla geleneksel anlamda yaşamın her alandaki kabul görmüş tüm dinamiklerin ve dengelerin değişebileceğine işaret eden postmodern dönem, bir eğlence unsuru olan İnternet mem ve son derece ciddiye alınması gereken kripto para olgusunun bir sentezi olan “meme coin” teriminin ortaya çıkmasına imkan sağlamıştır.

Meme coin, internette gündeme oturup yüksek etkileşimli paylaşımlarından ilham alınarak piyasaya çıkartılan ve sosyal medyada etkili isimlerin onları sanal ortamda konu etmesi sonucunda kısa sürede popülerlik kazanan kripto para birimlerine verilen isimdir. Dolayısıyla meme coin olarak adlandırılan kripto para birimleri şaka sonucu meydana gelmiş olsada küresel ölçekte birçok kişi bunları ciddiye alarak büyük yatırımlar yapmakta ve bunun neticesinde değeri yüksek olan önemli bir pazar oluşmaktadır. Bu bağlamda kripto para piyasasında ciddi dalgalanmalara ve büyük düşüşlere sebep olup günümüzde kendinden sıkça söz ettiren ilk ve en popüler meme coin olarak tarihe geçen hiç kuşkusuz *Dogecoin*'dur.

Bu çalışmada, bir efsane olmuş internet meminden esinlenen ve kripto paraya dönüşmeye başaran “meme coin” fenomenini ilk ve en popüler örneği olan *Dogecoin* üzerinden incelenecektir. Çalışma kapsamında meme coin ile ilgili kaynaklar taranmış ve en çarpıcı meme coin örneğini teşkil eden *Dogecoin* örneklem olarak seçilmiştir. İlk önce kavramsal bir çerçeve çizilerek internet mem, meme coin ve tezahür ettiği postmodern dönem ifadelerine açıklık getirilecektir. İkinci adımda ise *Dogecoin* örneklemini üzerinden meme coin konsepti analiz edilecektir. Bu bağlamda, internet memler sayesinde kült bir köpeğe dönüşen “Doge” figürü, *Dogecoin*'un doğuşu, bir alt kültür hareketi olarak *Dogecoin* topluluğunun gelişmesi, kendisini “The Dogefather” olarak adlandıran Elon Musk'ın *Dogecoin*'un popülerleşmesindeki etkisi ve son olarakta *Dogecoin*'un hem “yavruları” olarak gösterilen hem de aynı zamanında ona rakip olmaya başlayan *Shiba İnu* ve *Baby Doge* gibi yeni meme coin birimleri mercek altına alınacaktır. Sonuç olarak, aslında son derece ciddi bir mevzu olan paranın “şakası” nasıl olabilir diye sorgulanacak ve tartışılacaktır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İnternet Mem

Yunanca da *mimeisthai*, “taklit etmek” anlamına gelen sözcükle *mimema* “taklit edilen” sözcüğü türetilmiş, daha sonra evrimci biyolog Richard Dawkins tarafından 1976 yılında *mimeme* sözcüğünden de İngilizce olan “meme” kelimesi türemiştir (Yılmaz, 2017, s. 185). Günümüzde internet ortamında anonim olarak bir söz öbeği, bir yazı, bir resim veya buna benzer paylaşımlar geniş kitlelere yayılabilir ve fenomene dönüşebilir. Bu kavramlar reklamda, filmde, soyal medyada farklı sözlerle taklit edilebilir veya farklı durum birleştirilmeleri oluşturulabilir. İnternette fenomen olarak oluşturulan bu olgulara “internet mem” olarak tanımlanır. Bilgi çağında hızla yayılan internet memlerinin toplumsal davranışlara etkisi her alanda görmektediriz (Akkılıç, 2021). Bu sebeple internet memleri günümüzde akademisyenlerde ilgi uyandırmıştır (Yılmaz, 2017). Türkçe de “caps” olarak adlandırılan mem sözcüğü; internet memleri gibi toplumun sosyal, ekonomik ve siyasi yapısından oluşan bir olguyu mizahi bir dille eleştirmektedir (Karataş & Binark, 2016, s. 438-439). Özellikle sosyal medyanın etkisiyle memler hızlı, pratik ve kolay akılda kalıcı iletişim formlarına dönüşmüştür (Aktaş, 2016).

2.2. Meme Coin

İnternet ortamında mizah konusu olmuş içeriklere verilen bir isim olan ‘meme’ (Türkçe okunuşu: *mim*), kripto para yatırımcılarının sıkça karşılaştığı bir terimdir. “Meme coin”lerin de ‘meme’ mantığından çok farklı olduğu söylenemez. Bu paralar şaka amacıyla piyasaya çıkarılır, şakanın asıl kaynağının ünüyle tanınırlar ve kısa sürede büyük ses getirirler. Meme coinlerin en önemli özellikleri arasında spesifik bir temaya sahip olmaları, çoğu zaman şaka amaçlı oluşturulmaları, ilgi çekici görseller şeklinde tezahür etmeleri ve büyük çevrimiçi kitlelere viral paylaşımlar sonucunda ulaşmalarıdır. Örneğin kripto paraya mesafeli olanlar için mizah konusu yapılan ismini ve logosunu Shibu Inu cinsi köpeğinden ilham alan meme coinleri verebiliriz (Aydemir, 2021).

Kripto para birimi olan *Dogecoin* piyasaya sürüldüğünde en çok ses getiren meme coin'dur (ICRYPEX, 2021). Kripto para birimleri oluşturmak oldukça sıradışıdır, günde binlerce yaratılabilir ve bir kripto para birimi olan meme coin'in doğal bir değeri olmadığı gibi bir faydası da yoktur. Burada önemli olan kripto paraların talebi ve kabul edilmesidir (Weisenthal, 2021). Küresel ölçekte 3.500'den fazla kripto para birimi türü bulunmakla birlikte 400 milyar dolar değerinde kripto para piyasası oluşmakta, ayrıca Bitcoin kripto para pazarının %64'ünü elinde tutmaktadır (Serena, Feretti, & D'Angelo, 2020). Güncel verilere göre ise

5.000'den fazla meme coin bulunmaktadır (CoinMarketCap, 2021). Şekil 1'de bazı meme coin türleri ve sıralamaları gösterilmektedir.

#-	Name	Price	24h %	7d %	Market Cap	Volume(24h)	Circulating Supply	Last 7 Days
9	SHIBA INU SHIB	\$0.00006466	-12.36%	-55.85%	\$35,664,539,937	\$7,868,429,782 121,143,283,207,600 SHIB	549,095,509,738,353 SHIB	
10	Dogecoin DOGE	\$0.2636	-7.63%	-6.55%	\$34,834,003,290	\$3,606,465,649 13,657,659,596 DOGE	131,916,121,102 DOGE	
101	Dogelon Mars ELON	\$0.000001939	-5.78%	-261.98%	\$1,083,654,747	\$633,128,754 325,658,079,306,830 ELON	557,392,033,328,217 ELON	
243	Samoyedcoin SAMO	\$0.135	-26.48%	-279.69%	\$378,765,142	\$79,739,881 574,514,011 SAMO	2,728,946,647 SAMO	
269	Hoge Finance HOGE	\$0.0006494	-1.25%	-222.48%	\$262,337,948	\$4,457,828 6,857,350,024 HOGE	403,546,985,318 HOGE	
405	Tiger King TKING	\$0.0001835	-0.07%	-93.14%	\$110,590,766	\$3,606,073 19,645,934,086 TKING	602,500,000,000 TKING	
431	CumRocket CUMMIES	\$0.07526	-4.69%	-66.98%	\$98,883,573	\$4,508,855 60,208,375 CUMMIES	1,320,428,309 CUMMIES	
441	MonaCoin MONA	\$1.46	-0.48%	-2.10%	\$95,595,339	\$1,387,073 953,727 MONA	65,729,675 MONA	
491	SafeMoon Inu SMI	\$0.00007809	-28.09%	-202.22%	\$78,460,013	\$5,222,399 66,561,278,878 SMI	1,000,000,000,000 SMI	

Şekil 1. Bazı Meme Coin Türleri ve Sıralamaları (31.10.2021)

Kaynak: <https://coinmarketcap.com/view/memes/>

2.3. Postmodernizm

Postmodern zaman bir çok alanda dinamiklerin değiştiği ve yeniden şekillendiği bir döneme işaret etmektedir. Postmodernizm, kimine göre modern sonrası veya devamı iken, kimine göre modernizmden esinlenen bir akım şeklinde algılanmakta olup, hatta modernizmden bir kopuş şeklinde görülebilmektedir. Lyotard'ın (1990) "postmodern durum" olarak ifade ettiği vaziyet, baskılardan bıkmış modern Batı toplumları özellikle trajik ve yıkıcı olan II. Dünya Savaş'ından sonra her türlü sınırı ortadan kaldırmak isteyen, bireysel özgürlüğü savunan, kuralsızlık ve belirsizlik ilkeleri ışığında plüralist bir perspektif ile yaşama yaklaşmayı öngörmektedir. Modernizm, tutum ve davranışta belli bir ciddiyet ve istikrar isterken; postmodernizm, oyun ve ironi unsurlarının ön planda olmasını makbul olarak kabul eder ve her türlü ciddiyete tepki gösterir (Sarup, 1995). Baudrillard'a (2011) göre hipergerçekliğin oluşturduğu postmodern dönemde simülasyon gerçekliğinin yerini almakta, gerçek ve sahte iç içe geçerek hakikatın kendisi artık yok olmaya makumdur. Bu süreçte insanlığın hiç olmadığı kadar her anlamda arayışa girip yüzeysel hareket ettiği, gösterişe ve eğlenceye düşkün birer varlığa dönüştüğü görülmektedir. Postmodernizmin en önemli özellikleri arasında; parçalanma, yapıbozum, parodi, melezleşme, karnavallaşma, metinsellik gibi kavramlar bulunmaktadır (Sarup, 1995). Dolayısıyla postmodern dönemde "her şey mümkün" (*anything goes*) ile anlatılmak istenen motto ile postmodernizmde imkansız diye bir şeyin olmadığı, her türlü fikre ve uygulamaya açık kapı bırakıldığı bir zamana işaret edilmektedir. Bu bağlamda meme coin kavramı bir postmodern gösterge olarak ortaya çıkmaktadır. Postmodern dönemde, eğlence unusu olan internet memler bir para birimine dönüşebilir ve bu durum toplumlar tarafından yadırganmaz aksine coşkuyla karşılanır.

3. POPÜLER BİR MEME COİN ÖRNEĞİ OLARAK DOGECOIN

3.1. Bir İnternet Mem Efsanesi: Kült Köpek "Doge"

Dogecoin, efsanevi bir internet mem olan ve "Doge" olarak anılan bir Shiba Inu cinsi Japon köpeğinden esinlenmekte ve gerçekte yaşayan bir köpeğin fotoğrafına dayanmaktadır. 2010 yılın Şubat ayında Japon anaokulu öğretmeni Atsuko Sato tarafından sahiplenilen Kabosu isimli bir Shiba Inu köpeği'nin birkaç fotoğrafını çekip kişisel blogunda paylaşmasından belirli bir süre sonra viral bir boyut kazanmış ve bir internet mem olarak 2013 yılında Tumblr gibi popüler sosyal ağlarda şöhretini zirveye taşımaya başarmıştır. Bu fotoğraflar arasında, Kabosu'nun bir kanepede otururken, kaşlarını kaldırarak kameraya yan yan baktığı görsel en fazla ün kazanmış görüntüdür (Şekil 2). Günümüzde ise bu köpek, kült statüsüne erişmiştir.

Şekil 2: Orijinal Shiba Inu Köpeği Kabosu

Kaynak: <https://knowyourmeme.com/memes/doge#fn38>

Genel olarak bu fotoğrafa dayanan ve geliştirilen esprili Doge memler, Comic Sans yazı tipinde birçok farklı renkli sözcükler eşliğinde genelde fotoşop programından geçirilmiş bir Shiba Inu köpeğinin resminin etrafına yerleştirilerek oluşmaktadır. Mizah amaçlı üretilen ve köpeğin bir tür iç monoloğunu temsil eden resimdeki metinler, bilinçli olarak dikkat çekmek adına yalnız bir İngilizce ile yazılmaktadır (örneğin “such delishus” veya “much morning” gibi). Bu doğrultuda da “dog” (Türkçe: köpek) sözcüğü kasıtlı olarak değişime uğratılmış ve bunun yerine “Doge” kelimesi ortaya çıkmıştır.

Netice olarak ortaya çıkan Doge temalı memlerin hayal gücünün sınırı olmayacağını kanıtlar niteleğindedir. Nitekim Doge, Şekil 3’te de görüldüğü üzere, her türlü sürreal biçime sokulmuş ve akla gelebilecek envai çeşit konuya bağlantı kurularak sıradışı görsel yakıştırmalar yapılmıştır. Söz konusu köpeğin bir kek formunda, bir çips şeklinde, bir muz halinde, Teletubbies’deki güneş bebek olarak veya Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin’in koynundaki köpek görüntüler ikonlaşmış Doge meme örnekleri olarak verebiliriz. Böylece Doge, 2010’ların en espirili ve başarılı İnternet memlerinden biri olarak tarihe geçmiştir (Knowyourmeme.com, 2021).

Şekil 3. İkonik Doge Meme Örnekleri

Kaynak: <https://www.dailyedge.ie/doge-explainer-1220885-Dec2013/>

2010’lı yılların sonlarında ve 2020’lerin başında Doge mem, esas olarak kendisinin piyasa değeri üzerinde olan *Dogecoin* ile olan ilişkisi nedeniyle, popülaritesinde ciddi anlamda yeniden bir canlanma görüldüğü söylenebilir.

3.2. Dogecoin’un Doğuşu ve Gelişimi

2013 yılında Adobe yazılım mühendisi Jackson Palmer ve IBM yazılım mühendisi Billy Markus, o dönem internetin en popüler tartışma konularından kripto paralar ile en popüler imgelerinden Shiba Inu köpeğini birleştirerek “Dogecoin” terimini ortaya atmışlardır. Doge memleri, sosyal medyada çokça paylaşıldıktan sonra bu espriyi gerçek hayatta da yaşatabilme hayali ile, Dogecoin.com alan adını satın almışlar ve Bitcoin benzeri blockchain teknolojisine dayanan kripto para birimini hayata geçirmeyi hedeflemişlerdir. *Dogecoin*,

kripto para furyasının başlamasıyla birlikte hem Bitcoin'a alternatif olarak hem de takıntılı kripto para yatırımcılarla dalga geçmek adına bir internet memine dayalı bir şaka olarak ortaya çıkmıştır. Başka bir ifadeyle *Dogecoin*, bir parodi olarak icat edilmiş olup, resmî olarak 6 Aralık 2013 yılında tanıtılmış ve böylece piyasaya sürülmüş ilk “şaka para” birimi olmuştur (Frankenfield, 2021).

Şekil 4. Bir para birimi olarak Dogecoin

Mizah olarak tasarlanan *Dogecoin*, ilerleyen süreçte yatırım yapmayı eğlence ile birlikte öğreten kripto para halini almıştır (Newbery, 2021). Böylece *Dogecoin*, Bitcoin'in ciddi ve soğuk imajından farklı olarak, kullanıcıların memlerden aşına olduğu Shiba Inu köpek imgesini maskot olarak kullanıp sıcak ve dost canlısı bir kimlik inşa ederek daha ulaşılabilir bir kripto para birimi olarak tasarlanmıştır (Şekil 4). *Dogecoin*'un sloganı “To the moon!”, Türkçe ifadesi ile “Aya (doğru)” şeklinde tercüme edilebilir. Bu motto, para biriminin yükselen değerini tanımlamak için de kullanılmaktadır. Görüldüğü üzere *Dogecoin*'in yaratıcıları, köpek temalı Doge memini temel almaları ile Bitcoin'in çekirdek kitlesinin dışındaki kitleye daha çok hitap edeceğini düşündükleri *Dogecoin*'i eğlenceli, kaygı duyulmayacak ve davetkâr bir para birimi olarak planlamışlardır.

Web sitesinde kendisini “devrimsel bir dijital para birimi” (Dogecoin.com, 2021) olarak tanımlayan *Dogecoin*, sevimli görünüşüyle kitleleri büyüleyen sarı renkli köpek imgesi ve taraftarlarının köpeği baz alıp onu farklı şekillerde gösteren eğlenceli fotoğraf paylaşımları devam ettirmeleri sebebi ile global çapta rakipsiz bir internet fenomenine dönüşmenin yanı sıra, kripto para olarak daha da güçlenerek pozisyonunu sağlamlaştırmaktadır. PAC Protokolü CEO'su David Gokhshtein, *Dogecoin*'in popüler kripto para olması ve dünya çapında çok büyük sayıda taraftar bulmasındaki baş sebepleri öncelikle Twitter'daki kitlesini arttırması, kullanıcılar arasında etkileşimi arttırarak bahis sisteminin gelişmesi ve daha az maliyetli hızlı transferlere imkan sağlamak için işlem ücretlerini azaltmasıdır (Akbaş, 2021).

Dogecoin, herhangi bir ulustan veya devletten fiziksel bir desteği olmayan, bunun yerine blokzincir teknoloji ile bir çok bilgisayara dağıtılmış bir dijital ağ üzerinde tutulan, sahtecilik ve diğer manipülasyonları önlemek amacıyla kriptografi ile güvenceye alınmış bağımsız kripto para birimi türünden büyük dijital defterlerdir (Biscontin, 2021). Şekil 5'te görüldüğü üzere *Dogecoin* fiyatları ve piyasa değeri 2021 yılının başlamasıyla büyük bir artış göstererek yaklaşık %1,500 yükselmiştir (Ponciano, 2021a). Ekim 2021 itibariyle kripto para piyasasında 10. sırada yer alan *Dogecoin*, toplam piyasa değeri 34 milyar dolar olarak işaret edilmektedir. Bu artışın *Dogecoin*'in doğru ve güvenilir bir para birimi olduğunu göstermediğini, bu güvenin ve istikrarın oluşabilmesi için zamana ihtiyaç olduğunu söyleyebiliriz (Halkbank, 2021).

Şekil 5. Dogecoin Fiyatlarının gelişimi (Şubat 2019 – Ekim 2021)

Kaynak: <https://www.statista.com/statistics/1200235/dogecoin-price-index/>

PleasrDAO'nun yetkilisi Jamis Johnson, “Doge tartışmasız tüm memlerin kralıdır” diyerek *Dogecoin*'in piyasada önemli bir yere sahip olduğunu ifade etmiştir (Ossinger, 2021). Bütün bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, *Dogecoin* artık bir “şaka” olmaktan çıkmış olduğu da açıktır (Viruete, 2021).

3.3. Bir Alt Kültür Hareketi Olarak Dogecoin Topluluğu

Birçok insan hayvanları ve özellikle köpekleri sevmesinden dolayı, Doge temalı memlerin dünya çapında büyük ilgi görmesi ve bunun neticesinde geniş bir hayran kitlesi oluşması söz konusudur. Japon Shiba Inu köpeğinin internette yoğun rağbet görmesi ve insanlar tarafından sevilmesi sebebiyle de kısa sürede benimsenmesine neden olmuştur. Bu nedenle Doge’u benimseyen sanal topluluklar sayesinde *Dogecoin* bir kripto para birimi olarak hızla gelişmiş, düşük fiyat ve düşük işlem maliyetleri sebebiyle de ayrıca popüler bir çekicilik kazanmakla beraber dijital kültürün bir parçası olmaya başlamıştır. Bunun sonucunda *Dogecoin*, kripto para birimi piyasasında sosyal medyadan güç alan en büyük ve en aktif topluluklardan birine sahiptir. Bu bağlamda *Dogecoin*, kimileri için sadece yeni bir yatırım aracı sunar iken, kimileri için de köpek teması etrafında cazibeli bir auraya sahip olup beraberinde yeni bir jargon getiren, internet üzerinden sosyal gruplar ve platformlarda örgütlenen bir alt kültür biçimini oluşturmaktadır. Bu alt kültür hareketine olan bağlılık ya da ait olma ihtiyacı bir futbol takımı taraftarı veya bir müzik grubu hayranı olmak şeklinde benzetilebilirken, söz konusu bağlılık hissi finansal konularda da karar verme yetilerini etkileyebilir ve objektif kriterler yerine sosyal aidiyet hissiyle hareket edildiği için beklenmeyen bir fiyat hareketinde arzu edilmeyen sonuçlarla karşılaşılabilir (Fas & Salepci, 2021).

Özellikle son dönemlerde *Dogecoin*; Elon Musk, Marc Cuban, Snoop Dogg, Gene Simmons ve Kevin Jonas gibi ünlülerin sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşımların ardından ve yoğun destekleriyle hayran kitlesini genişletmiştir. Öte yandan *Dogecoin* vakfı kurulmuş olup, vakfın web sitesini incelediğimizde grup üyelerinin *Dogecoin* projesiyle ilgili sorunları tartışmak için aylık olarak toplantılar yaptıklarını ve “insanlar için bir para birimi geliştiriyoruz ve her gün sadece iyilik yapmaya çalışıyoruz” kuruluş ilkesiyle görev yapmaktadır (Quiroz-Gultierrez, 2021). Ayrıca 20 Nisan tarihi “Doge(coin) Günü” olarak ilan edilmiştir. Bunun dışında, dünyanın en büyük tiyatro zinciri olan AMC Entertainment’in kripto para birimi olan *Dogecoin*’i bir ödeme aracı olarak kabul etmesi hususunda sosyal medya üzerinden takipçilerine anket yapmış, sonuç olarakta AMC Entertainment CEO’su Adam Aron Twitter’deki takipçilerine “*Dogecoin* hareketini” memnuniyetle karşılandığı bilgisini vermiştir (Kim, 2021).

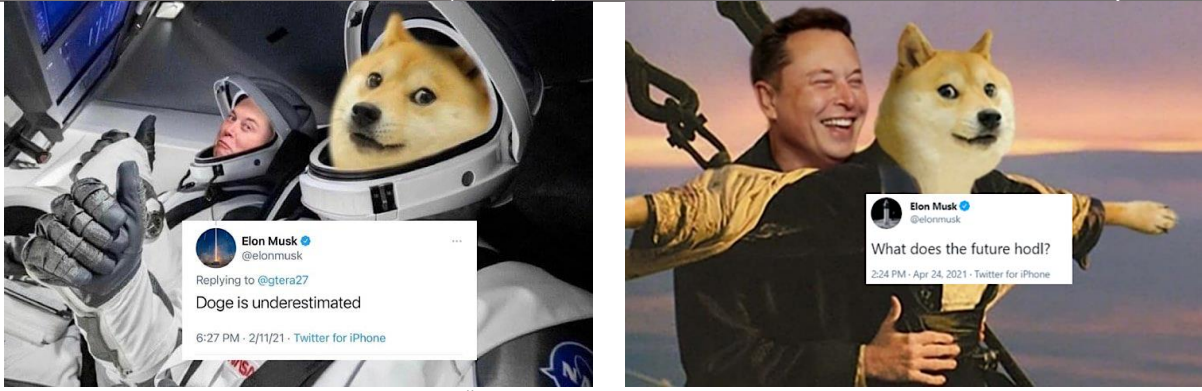
Böylece *Dogecoin*, kendi alt kültürünü oluşturmaya başarmasının yanı sıra, birçok ünlü hayranları ve ona olumlu yaklaşan kurumlar bulunmaktadır. Genel anlamda söyleyebiliriz ki bir çok açıdan *Dogecoin*’a yönelik teşvikler hem bireysel hem de kolektif olarak gerçekleşmektedir (Cumhuriyet, 2021).

3.4. “The Dogefather”: Elon Musk’ın Dogecoin’un Popülerleşmesindeki Etkisi

Dogecoin, 2013 yılında piyasaya çıktığı andan itibaren çok fazla ilgi görmüş, ancak özellikle ünlü iş insanı Elon Musk’ın yoğun sosyal medya paylaşımları ile *Dogecoin*’in reklamını yapması ve yoğun desteği sayesinde milyar dolarlık değer kazanan ciddi bir kripto para haline gelmiştir. Dolayısıyla Musk’ın *Dogecoin*’e karşı ilgisi bu kripto para biriminin dünya çapında rağbet görmesi ve popülerleşmesinin önünü açmıştır.

Özellikle Musk’ın tweetleri kripto para piyasalarını etkilemesinden dolayı “Musk effect” (Musk etkisi) terimi bile geliştirilmiş, *Dogecoin* değerinin artışın arkasındaki en önemli etkenlerden birinin Musk gibi girişimcilerin sosyal medya üzerinden verdiği mesajlar sayesinde 2021 yılından itibaren bir para birimi olarak ön plana çıkmasına neden olduğu işaret edilmiştir (Constanty, 2021). Nisan 2021 ayında 90 milyar dolarlık toplam piyasa değerine ulaşarak *Dogecoin* zirveye çıkmış, bu artışın sebebi ise Musk tarafından Twitter’da ve Şekil 6’da da görüldüğü üzere zaman zaman kendi kafasını da görsellere yerleştirerek Doge memleri paylaştıktan sonra gelmiştir (Hart, 2021). Öte yandan Musk, kendini “Dogefather” (Doge’in babası) ilan etmiş veya “*Dogecoin* halkın kripto parasıdır” gibi söylemlerle *Dogecoin*’in ivme kazanmasına neden olmuştur (McEvoy, 2021).

Şekil 6. Elon Musk'ın Dogecoin Paylaşım Örnekleri
Kaynak: <https://twitter.com/elonmusk>

3.5. Dogecoin'un “Yavruları”: Shiba İnu ve Baby Doge Para Birimleri

Dogecoin para biriminin 2020 ile 2021 yıllarındaki başarı izini çoğaltmak hedefiyle devasa fiyat artışının bir benzerini yakalamayı ümit eden çeşitli yeni meme coinler geliştirilmiştir (CoinMarketCap, 2021). *Dogecoin* maskotunun ait olduğu aynı cins Japon köpeğinden sonra tasarlanan *Shiba Inu* ve *Baby Doge Coin* buna örnek olarak gösterilebilirken, bu paralar için “*Dogecoin*’in çocukları” yakıştırması yapılmakta ve bir bakıma *Dogecoin*’in yan ürünlerini teşkil etmektedir. Buradaki amaç, benzer köpek temalı isimler sahip olan meme coin seçenek yelpazesini genişletmek ve yatırımcıların dikkatini çekmektir. Özellikle *Shiba Inu* gibi meme coinler, sevimli ve internet şakalarını baz alan kripto para birimleri oluşturularak yatırımcıların yüksek getiriler elde etmelerini amaçlamaktadır. 2021 Ekim sonu verilerine göre, *Shiba Inu*’nun piyasa hacmi ve değeri bakımından en büyük 9. kripto para konumuna gelerek *Dogecoin*’u geride bırakmış durumdadır. “*Dogecoin* katili” olarak anılan *Shiba Inu*, sadece bir haftada %167 değer kazanırken aylık yükselişi %680’ı aşarak yeni bir rekor kırmıştır (Sputnik Türkiye, 2021; The World News, 2021).

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Dijital varlıkların teknolojik nedenlerle mi, ideolojik nedenlerle mi yoksa sadece gelişmekte olan endüstriyi bir nakit seli nedeniyle mi büyüdüğünü söylemek zordur (Lee, 2021). Ancak şu bir gerçek ki, ABD’li yöneticilerin %76’sı de belirttiği üzere, önümüzdeki 5-10 yıl içinde geleneksel para birimlerinin yerini dijital paraların alacağı düşünülmektedir (Ponciano, 2021b). Hatta kripto paraların gelecekte dijital altın olarak değerlendirilmesi bile söz konusudur (Dalvin, 2021). Gerçekten de yakın zamana kadar yatırım aracı olarak döviz ve altın kullanılırken, günümüzde artık eski yatırım araçlarının yerini kripto paralar almaya başladığını görebiliyoruz. Bitcoin ile hayatımıza giren kripto para birimleri son dönemlerde özellikle meme coin şeklinde dikkat çekmektedir. Bu coinlerden biri de özellikle Elon Musk’ın tweetleriyle verdiği desteklerle önemli sıçramalar yaşayan ve bu çalışmaya konu olan *Dogecoin*’dur. *Dogecoin*, internet mem kökenli olan sevimli Japon *Shiba Inu* köpeğini maskotu olarak kullanması zaten şöhreti olan “*Doge*” bu sefer kripto para arenasında *Dogecoin* olarak kısa sürede geniş bir kitlenin benimsemesine neden olmuştur. Şaka üzerine oluşturulan *Dogecoin*, en çok teşvik edilen kripto para birimlerinden biri haline gelmiş, 2021 yılında tarihi seviyede yükselmiştir. Görüldüğü üzere tamamen dış etkenlerden kaynaklanan teşviklerle *Dogecoin* bir şaka unsuru olarak hayata geçmesiyle beraber ciddi anlamda bir patlama yaşamakta, kripto para birimi olarak yine eğlence formatında devam etmektedir. Bu nedenle de kripto para piyasalarının “şaka parası” olarak bilinmektedir.

Peki paranın “şakası” nasıl olur? Burada sorgulanması gereken husus; para gibi ciddi olan bir mevzu eğlence unsuruna dönmesi ne dereceye kadar doğru veya kabul edilebilir? Belki de içinde bulunduğumuz ve “herşeyin mümkün olduğu” mottosuyla yaşanan bu postmodern çağda ciddi şeylerin eğlenceye dönüşebildiği, Amerikalı filozof Marshall Berman’ın deyişiyle “katı olan herşeyin buharlaştığı” ve genel anlamda her konuda keskin sınırların ortadan kalktığı bir zamanda *Dogecoin* ile başlayan meme coin furiasını normal olarak kabul etmek gerekecektir. *Dogecoin*, “tüm zamanların en komik esprisi olmayabilir, ama muhtemelen en büyük piyasa değerine sahip espi” (Cumhuriyet, 2021) olarak nitelendirilebilirken, Nisan 2020’de 315 milyon dolarlık piyasa değeri bile bazılarıncı gülünç derecede yüksek bulunan *Dogecoin*’in pandemi sürecinde Nisan 2021’de 90 milyar dolarlık piyasa değerine ulaştığını gördükten sonra bunun artık bir şaka olmadığı açıkça ortadadır. Postmodern döndemde imkansız diye bir şey olmaması sebebiyle meme coin örneği bunun en çarpıcı kanıtıdır. Paranın bir şaka olarak ortaya çıkabileceği gibi, bunun insanlar tarafından bir eğlence unsuru olarak kabul edilmesi postmodern durum ile açıklanabilir.

Sonuç olarak Shibu İnu günümüzde dünyanın en ünlü köpeğine dönüşmüştür. İnternet mem ile başlayan efsane artık *Dogecoin* şeklinde devam ederken, yarının ne getireceği belli olmayan postmodern dönemde ise daha da bu köpeğin nereye evrileceğini kestirmek zordur.

KAYNAKÇA

- Akbaş, Y. (2021, 6 Eylül). Dogecoin yeniden yükselişe geçti: <https://www.donanimhaber.com/dogecoin-fiyati-artisa-gecti-artistin-sebebi-ne--138583>.
- Akkılıç, S. (2021). "İnternet Memes" nedir?: <https://serhatakkilic.com/tag/internet-memes/>.
- Aktaş, Ö. (2016). Bir İletişim Yöntemi Olarak Caps/Memes. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 6 (14), s. 1-14.
- Aydemir, A. (2021, 31 Temmuz). <https://onedio.com/haber/meme-coin-nedir-en-populer-meme-coinleri-inceliyoruz-994476>.
- Baudrillard, J. (2011). Simülakrlar ve Simülasyon. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Biscontini, T. (2021). Dogecoin. Salem Press Encyclopedia. <https://www.salempress.com/>.
- Coinmarketcap (2021, 31 Ekim). Memes. <https://coinmarketcap.com/tr/view/memes/>.
- Constanty, B. (2021, 25 Şubat). The Elon Musk Effect: The Timeless Power of Disruption and Brand Authority. <https://www.forbes.com/sites/forbescommunicationscouncil/2021/02/25/the-elon-musk-effect-the-timeless-power-of-disruption-and-brand-authority/?sh=4f389e87ee59>.
- Cumhuriyet (2021, 31 Mayıs). Dogecoin: Nereden geldi, nereye gidiyor? <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dogecoin-nereden-geldi-nereye-gidiyor-1840682>.
- Çağlar, B. (2021, 29 Temmuz). Meme Coin Çılgınlığı: 7 Alticoın Geliyor! <https://kriptokoin.com/meme-coin-cilginligi-iste-bilmeniz-gerekenler/>.
- Dalvin, B. (2021, 7 Mayıs). A detailed guide to how cryptocurrencies work: https://www.washingtonpost.com/?utm_source=google&utm_medium=acqintl&utm_campaign=dr-searchevg&utm_content=intl_news_search_global&utm_keyword=washington%20post&campaignid=8867048116&adgroupid=94815991168&adid=411202675667&gclid=EAIaIQobChMI59WCnp_j8wIV.
- Dogecoin (2021). Dogecoin'in Web Sitesi: <https://dogecoin.com/>.
- Fas, G. & Salepci, E. (2021, 30 Temmuz). Kripto Para Psikolojisi. Halkbank Online. <https://www.halkbank.com.tr/tr/blog/finans/Kripto-Para-Psikolojisi.html>.
- Frankenfield, J. (2021, 8 Ekim). Dogecoin. <https://www.investopedia.com/terms/d/dogecoin.asp>.
- Halkbank. (2021). Bitcoin, Ethereum ve Dogecoin: Hangisi Uygun?: <https://www.halkbank.com.tr/content/halkbank/tr/blog/finans/Kripto-Para-Dunyasinin-3-Buyukleri.html>.
- Hart, R. (2021, 11 Mayıs). Dogecoin Reclaims Spot As Fourth Most Valuable Cryptocurrency After Elon Musk Fuels Speculation Tesla Could Accept It As Payment: <https://www.forbes.com/?sh=1118a9b02254>.
- ICRYPEX (2021, 27 Temmuz). Meme Coin Nedir? <https://www.icrypex.com/tr/blog/meme-coin-nedir>.
- Karataş, Ş., & Binark, M. (2016). Yeni Medyada Yaratıcı Kültür: Troller ve Ürünleri "Caps"ler. TRT Akademi, s. 426-448.
- Kırık, A. M. & Saltık, R. (2017). Sosyal medyanın dijital mizahı: İnternet meme / caps. Atatürk İletişim Dergisi, 12, 99-119.
- Kim, L. (2021, 21 Eylül). Should AMC Accept Dogecoin? CEO Adam Aron Takes Poll On Social Media: <https://www.forbes.com/?sh=35e611f32254>.
- Knowyourmeme.com (2021). "Doge". <https://knowyourmeme.com/memes/doge>.
- Lee, J. (2021, 5 Temmuz). Crypto Pros Are Getting Tired of \$79 Billion Dogecoin Joke: <https://www.bloomberg.com/middleeast>.
- Liotard, J.F. (1990). Postmodern Durum, Çev: Ahmet Çiğdem. İstanbul: Arı Yayınları.

- McEvoy, J. (2021, 6 Ocak). Dogecoin Listed On Coinbase Pro In Latest Boost For 'Joke' Crypto:<https://www.forbes.com/?sh=5ae990372254>.
- Newbery, E. (2021, 9 Ekim). Why Mark Cuban Just Bought More Dogecoin:<https://www.fool.com/the-ascent/cryptocurrency/articles/why-mark-cuban-just-bought-moredogecoin/>.
- Ossinger, J. (2021, 31 Ağustos). Doge NFT Rides Into Fractional Ownership With \$DOG Tokens:<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-08-31/doge-nft-rides-into-fractional-ownership-with-dog-tokens>.
- Ponciano, J. (2021a, 14 Temmuz). Dogecoin Cofounder Blasts Crypto And Claims 'Billionaires'.<https://www.forbes.com/sites/jonathanponciano/2021/07/14/dogecoin-cofounder-blasts-crypto-and-claims-billionaires-manipulating-markets-heres-why-he-quit-the-joke-memecoin-years-ago/?sh=7e2cb2ac3cb4>.
- Ponciano, J. (2021b, 9 Mart). Solana Overtakes Dogecoin As Ethereum Price Hits \$4,000 For First Time Since \$1 Trillion Crypto Crash: <https://www.forbes.com/sites/jonathanponciano/2021/09/03/solana-overtakes-dogecoin-ethereum-price-hits-4000/?sh=baf09603371a>
- Popüler Ekonomi (2021, 25 Ağustos). Meme Coin nedir? En popüler Meme Coin'ler. <https://www.populerekonomi.com/kripto-para/meme-coin-nedir-en-populer-meme-coinler/9677/>.
- Quiroz-Gultierrez, M. (2021, 19 Ağustos). Ethereum founder and an adviser to Elon Musk join Dogecoin board: <https://fortune.com/>.
- Rodeck, D. & Curry, B. (2021, 20 Nisan). An Introduction to Dogecoin, The Meme Cryptocurrency. Forbes. <https://www.forbes.com/advisor/investing/what-is-dogecoin/>.
- Sarup, M. (1995). Postyapısalcılık ve Postmodernizm, Çev: A.B.Güçlü. Ankara: Ark Yayınları.
- Serena, L., Feretti, S., & D'Angelo, G. (2020, 4 Aralık). Cryptocurrencies activity as a complex network: Analysis. Springer. doi:<https://doi.org/10.1007/s12083-021-01220-4>.
- Sputnik Türkiye (2021, 28 Ekim). Değeri yüzde 45 artan 'Doge katili' Shiba Inu, en değerli 10 kripto para arasına girmeyi zorluyor. <https://tr.sputniknews.com/20211028/degeri-yuzde-45-artan-doge-katili-shiba-inu-en-degerli-10-kripto-para-arasina-girmeyi-zorluyor-1050270341.html>.
- Tandon, C. & Revankar, S. & Parihar, S.S. (2021). How can we predict the impact of the social media messages on the value of cryptocurrency? Insights from big data analytics. International Journal of Information Management Data Insights, 1 (2).
- The World News (2021, 28 Ekim). Rekora doymuyor: Shiba Inu piyasa değeri ve hacmiyle Dogecoin'i geride bıraktı. <https://twnews.co.uk/tr-news/rekora-doymuyor-shiba-inu-piyasa-degeri-ve-hacmiyle-dogecoin-039-i-geride-birakti>.
- Viruete, J. P. (2021). Qué son las Criptomonedas Por qué las redes sociales no paran de hablar del dogecoin:<https://revistas.laley.es/Content/RevistaContable.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAMtLCIJLbINSi1zzs9TywXzvFMrbYncwzyDQxwBN7dJgh8AAAA=WKE>.
- Weisenthal, J. (2021, 11 Mayıs). The Difference Between a Memecoin and a Memestock: <https://www.bnnbloomberg.ca/the-difference-between-a-memecoin-and-a-memestock-1.1602220>.
- Yıldız, A. (2012). Yabancı Portföy Yatırımlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26 (1), 23-37.
- Yılmaz, Ç. (2017). İnternet-Ortamlı Mem Çalışmaları: Uluslararası Alanyazına Bir Bakış ve Türkiye'deki Olanaklar. Global Media Journal TR Edition, s.182-207.